

01 Długodystansowcy czy sprinterzy?

Kiedy rozpoczynasz pracę o charakterze kulturowo-społecznym, warto najpierw głęboko przemyśleć, czy jest to decyzja wynikająca z przekonania, że starsze osoby zależne powinny być włączone do aktywności kulturowych, ponieważ tak rozumiemy swoją misję i użyteczność instytucji kultury, czy też wynika to bardziej z dostępnych możliwości i/lub oczekiwań (na przykład pojawiło się ciekawe źródło finansowania lub po prostu „inni tak robią”). Oczywiście, druga motywacja może być początkiem dobrego, procesualnego, konsekwentnego działania na tym odcinku, ale jeśli nie przerodzi się w faktycznie urefleksyjnione decyzje, pozostanie tylko jednorazowym wydarzeniem. Rekomendujemy, by w tym wyzwaniu być maratończykiem, a nie sprinterem. Mety lepiej nie widzieć. Liczy się długość tego biegu i spotykane po drodze osoby.

Gdy już podejmiesz te najważniejsze decyzje, warto rozpocząć swoją pracę z seniorami zależnymi i kulturą od uporządkowania kilku spraw. Wymieniamy je poniżej. Można potraktować je jak rodzaj „ściąg” albo swoistą „przypominajkę”, instrukcją działania.

02 Badania a nie „widzimię”

Określ potrzeby grupy odbiorczej. Naszkicuj zakres ich kompetencji i umiejętności, a także dowiedz się jak najwięcej o osobach, z którymi i dla których zamierzasz działać animacyjnie. To nie muszą być jakieś przekrojowe, bardzo profesjonalne badania – czasami wystarczy wizyta w pobliskiej organizacji pozarządowej związanej z tematyką senioralną, albo spotkanie z pracownikami i pracownicami jednego z DPS-ów. Szereg informacji możesz znaleźć już w internecie. Zbuduj swoją wiedzę o grupie, pytając samych seniorów, rozmawiając z nimi, czytając o nich.

03 Stwórz program wydarzeń

Wiedząc więcej o starszych osobach zależnych (tych konkretnych, których chcesz zaprosić do współdziałania), zaproponuj jakieś aktywności/działania, które będą odpowiadały na usłyszane potrzeby. Warto, by program był urozmaicony, wymykał się stereotypom i sztamie. Zawsze skonsultuj go z innymi osobami pracującymi z seniorami, jak i z samymi zainteresowanymi.

04 Rekrutacja to nie werbunek

Skorzystaj z rozmaitych kanałów informacyjnych, w tym głównie ze współpracy z różnymi obecnymi w twojej okolicy instytucjami i organizacjami mającymi kontakt z osobami starszymi. Zakładaj dowolność uczestnictwa – posługuj się językiem korzyści. Niech uczestnictwo będzie opcją, a nie obowiązkiem. Każda osoba starsza musi mieć prawo do dobrowolnego włączenia się i ewentualnej rezygnacji z udziału.

05 Nie działaj w pojedynkę

Nie tylko w ramach swojej organizacji, instytucji, grupy warto mieć wokół siebie kolegów i koleżanki, którzy wesprą nas w czasami niełatwej pracy z osobami starszymi, ale także poza ich strukturami trzeba szukać partnerstw. Zmapowanie miasta, wsi, powiatu pod kątem jednostek i podmiotów pracujących dla osób starszych zależnych, a następnie współdziałanie z nimi – z pewnością przyczynią się do uzyskania lepszego efektu końcowego.

→

SENIORZY
ZALEŻNI

UŻYTECZNE ROZWIĄZANIA
DLA KADR KULTURY

06 Bariery małe i duże

Postaraj się przewidzieć, jakiego rodzaju trudności w uczestnictwie w Twoim/ Waszym wydarzeniu może mieć starsza osoba. Czy są to kwestie dotyczące tylko architektury budynku, w którym swoją siedzibę ma dom kultury? A może warto rozważyć również krytycznie organizowane wydarzenie pod kątem trudności psychologicznych i kulturowych? Może język, którym się posługujesz, sposób prowadzenia narracji są zbyt niezrozumiałe, ekskluzywne, wykluczające? Warto to przemyśleć. Często problemy zdrowotne – słabszy słuch i wzrok – mogą być istotnymi problemami w uczestnictwie.

07 Kiedy i gdzie?

Warto zadbać o to, by określenie czasu (data i godzina) odbywało się w pełnym porozumieniu z uczestnikami. Telefon do pana Zbyszka albo do pani Anny może przynieść informację, że na przykład zbliża się termin wizyty u lekarza i zaproponowana data nie jest dla nich najlepsza. Domy Pomocy Społecznej wiedzą także, czy w tym czasie nie ma zaplanowanych innych wydarzeń. Miejsce spotkania może również się zmieniać – pamiętaj, że tak samo warto zapraszać do siebie (tworzy to wówczas odświeżoną, szczególną atmosferę), jak i odwiedzać starszych znajomych w ich domach, wychodząc naprzeciw ewentualnym trudnościom zdrowotnym czy mentalnym.

08 „Piechotę nie chodzi”

Gdy już postanowiliście, że tym razem warsztat albo inne wydarzenie odbędzie się w siedzibie Waszej instytucji, pamiętaj, że bez zaplanowania transportu (i jego opłacenia) może pojawić się problem z frekwencją. Zorganizowanie małego busa z DPS-u albo opłacenie taksówek – na to wszystko powinny znaleźć się pieniądze w przygotowywanym przez Ciebie preliminarzu kosztów.

09 Kurtyna. Akcja!

Kiedy już udaje się zaprosić starszych uczestników do swojej instytucji, oprócz dobrego – będącego w relacji z faktycznymi potrzebami – programu trzeba też zadbać o szereg innych elementów. Pamiętaj, by długość spotkania była rozsądna (90–120 minut to optymalny czas, przy czym koniecznie uwzględnij przerwę na toaletę oraz czas na napoje i ewentualny poczęstunek). Przerwa stanowi równie atrakcyjny moment jak samo wydarzenie. To czas, by porozmawiać ze sobą, poznać nowe osoby (w różnym wieku). Sprawdź przestrzeń pod kątem właściwego światła (nie za ciemno, nie za jasno), temperatury oraz wyposażenia sali. Krzesła powinny być stabilne, najlepiej jeśli mają podłokietniki i łatwo na nich usiąść oraz się z nich podnieść. Lista do odznaczenia jest dłuższa, ale te najważniejsze rzeczy wymieniliśmy.

10 „Do widzenia” zamiast „żegnajcie”

Ludzie łatwo się przywiązują, co dotyczy zarówno uczestników, jak i samych organizatorów. Warto zadbać, by mający swój finał w danym roku projekt „przewidywał” kontynuację w kolejnym. Konsekwencja i rozwój – także za sprawą realizowanych ewaluacji – to dwie ważne cechy pracy w obszarze kultury ze starszymi osobami zależnymi.